

Bitki sosyolojisi nomenklatür
kodu (Code of International
Phytosociological
nomenclature)

Prof.Dr. Fatmagül GEVEN

- ▶ Bitki sosyolojisi birimlerinin (sintaksonların) adlandırılmasında karışıklıkları önlemek için son yıllarda “Bitki sosyolojisi nomenklatür kodu” (Code of International Phytosociological nomenclature) hazırlanmıştır.

Bitki sosyolojisinin nomenklatürü için teklif edilen genel kaideler ve adlandırma prensiplerinden örnekler;

- ▶ Kodun hazırlanmasında uzun bir geçmişi olan bitki taksonomisinden geniş ölçüde yararlanılmıştır.Kodu hazırlayan komisyon bitki birlikleriyle türlerin kıyaslanamayacağını ayrıca ifade etmektedir.
- ▶ Soyut bitki birlikleri tanımlanırken tek örneklik alandan ziyade birden fazla örneklik alan esasına dayandırılmalıdır Bu sayı sintaksonun değişkenliğine bağlıdır Homojen sintaksonlarda bu sayı heterojen olanlardan daha az olacaktır.
- ▶ Bir birlik yada altbirliğin orijinal tanımı,her örneklik alanın yapıldığı,tarih,genişlik ve lokalitesi gösterilerek farklı bölgelerden yapılmış en az 10 örneklik alan içermesi tavsiye edilir

- ▶ Modern taksonomide türler birkaç örneğe değil aksine büyük populasyonlara dayanır. Bununla beraber tek bir bitki örneği yeni bir türün yayınlanması için yeterli olmakta ve taksonların adlandırılmasında tip örnek olarak esas alınmaktadır.
- ▶ Tip metodu aynı şekilde sintaksonların adlandırılmasının da temelini teşkil etmektedir. Bir bitki bireyi daima bir türe aittir, halbuki bir örneklik alan iki birlikten oluşan bir grubu temsil edebilir.
- ▶ Birlik seviyesi üzerindeki bir sintaksonun tipi ona ait ve onun altındaki bir sintaksondur.

- ▶ Her sintakson bir tip'e dayandırılmalıdır.
- ▶ Belirli bir pozisyonu ve kategorisi olan her sintakson yalnız tek bir doğru isme sahip olmalıdır.
- ▶ 1 Ocak 1979 tarihinden sonra sintakson eki eklenmeden oluşturulan adlar geçerli sayılmaz
- ▶ Doğru bir adlandırma, öncelik prensiplerine dayalı kurallara göre yapılmalıdır.
- ▶ Bir ismin geçerli yayın tarihi basım tarihidir.
- ▶ Bir sintakson adının geçerliliği ancak etkin bir şekilde yayınlandığında mümkündür. Yayınlar genel kütüphanelere en azından botanikçilerin ulaşabileceği kütüphanelere dağıtılmış olmalıdır.
- ▶ Bir birlik veya alt birliğin orijinal tanımı, her örneklik alanın yapıldığı tarih, örneklik alan genişliği ve gerçek yeri gösterilerek farklı bölgelerden yapılmış en az 10 örneklik alanı içermesi tavsiye edilmektedir.

- ▶ Bitki birliđi temel sintaksondur.
- ▶ Cođrafik, ekolojik ve morfolojik bir niteliđi belirten bir epitet bulunursa bu reddedilmelidir. Ör;
Vaccinetum myrtili subalpinum
- ▶ Adlandırmalar düzeltildiğinde eski yazarın adı parantez içinde korunmalıdır.
- ▶ Adlandırma kurallarının geçerliliği kesindir
- ▶ Kod'da yer alan prensipler fitososyolojik adlandırma sisteminin temelini oluşturmaktadır.

► Sintakson eklerine örnekler;

Sintakson	ek		örnek
Üst sınıf	etales	Astragatales	microcephali
Sınıf	etea	Astragaletea	microcephali
Alt sınıf	enetea	Astragalenetea	microcephali
Takım	etalia	Astragaletalia	microcephali
Alt Takım	enetalia	Astragalenetalia	microcephali
Alyans	ion	Astragalion	microcephali
Alt Alyans	enion	Astragalenion	microcephali
Birlik	etum	Astragaletum	microcephali
Alt Birlik	etosum	Astragaletosum	microcephali

- ▶ *Quercus pubescens* (tüylü meşe)' nin
- ▶ ko-dominant, *Fagus orientalis*'in dominant olduğu bir topluluğa ait bütün kategorileri adlandırınız